

**Accesul copiilor refugiați în instituțiile
preșcolare din Municipiul Chișinău,
provocări și bune practici, planuri pentru
anul 2023**

**Angela CUTASEVICI, viceprimar
Primăria Municipiului Chișinău**

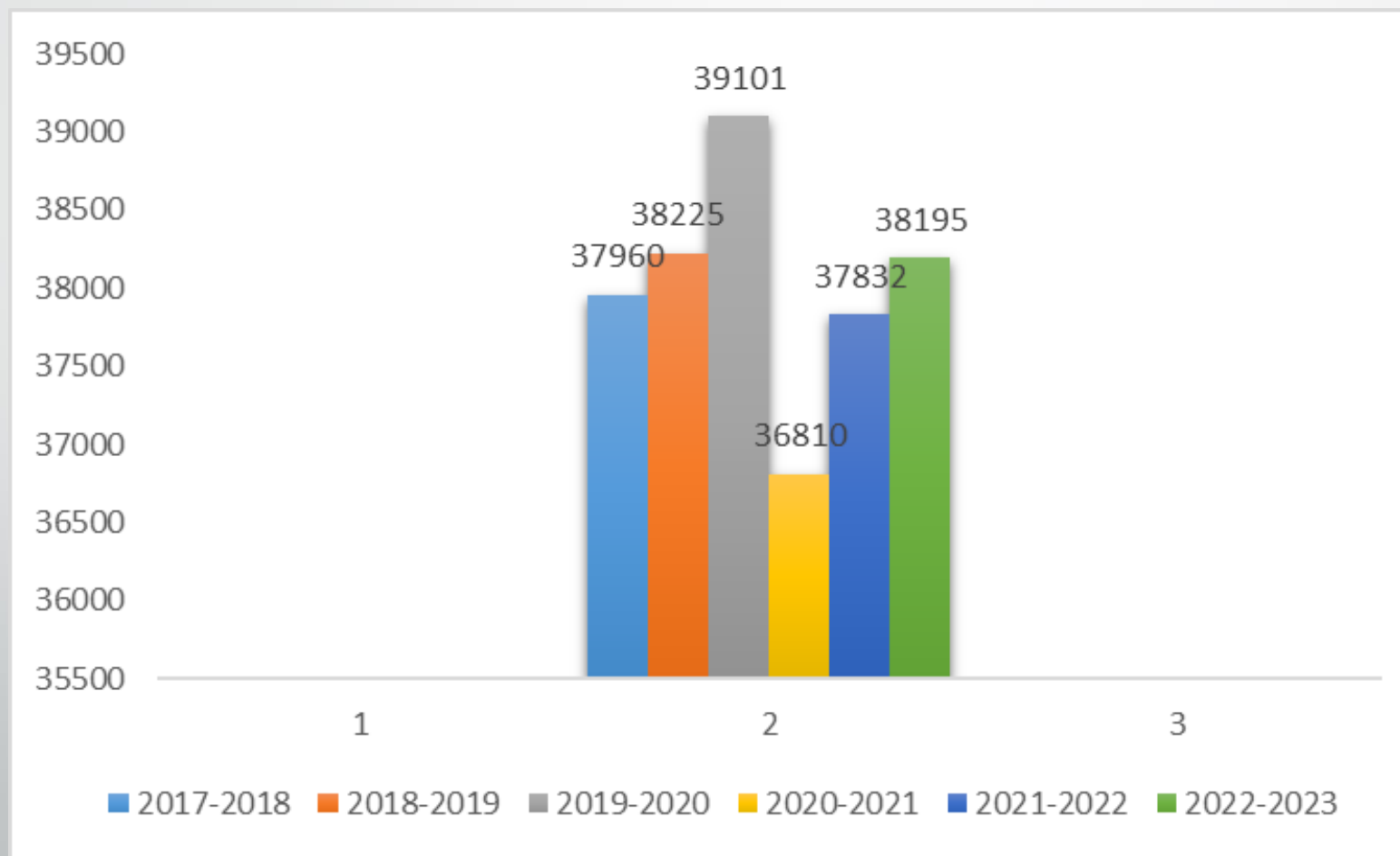
Criza refugiaților- o experiență fără precedent pentru Republica Moldova

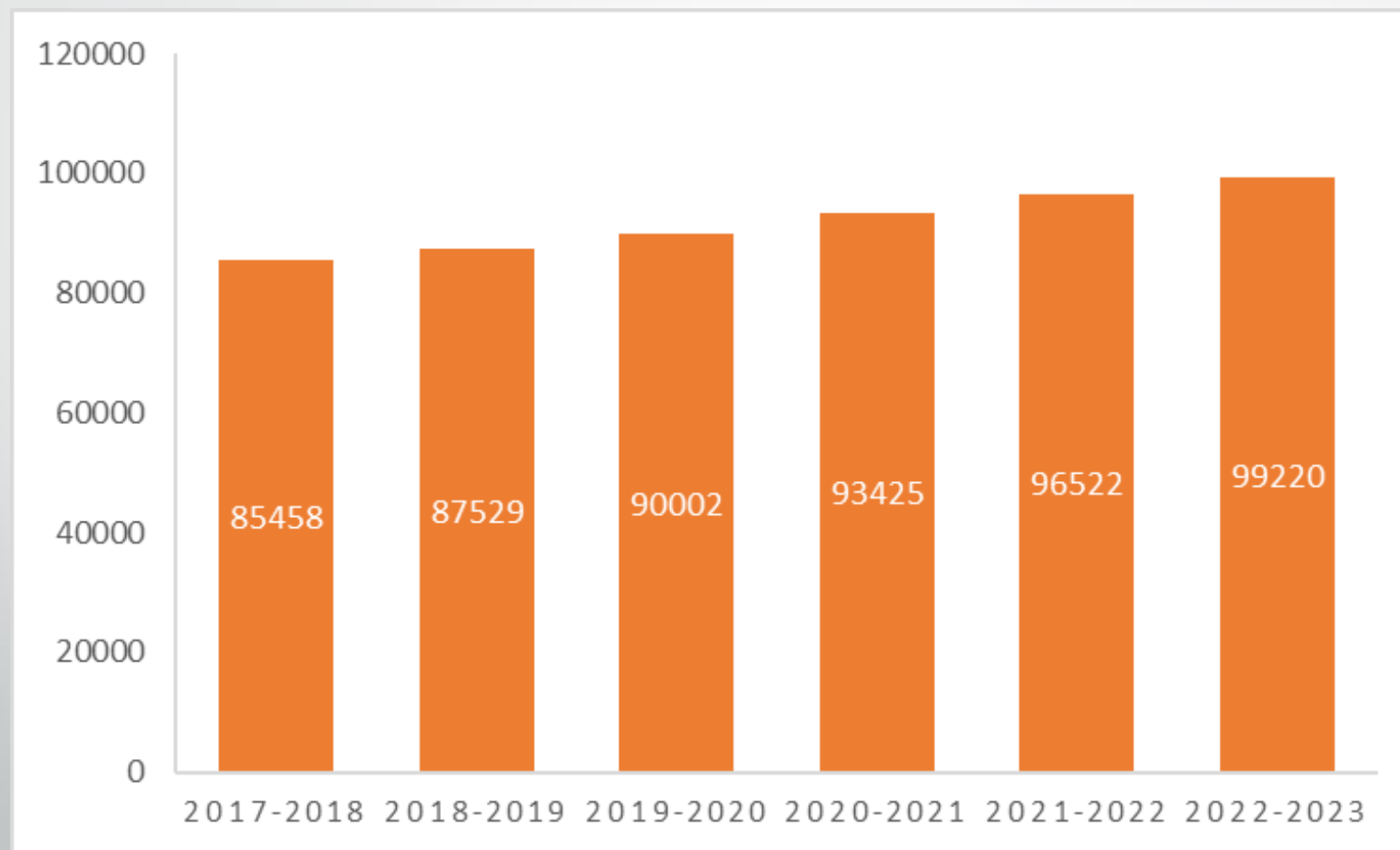
De la începutul războiului cca
691.154 ucraineni au fost forțați să
traverseze granița Republicii
Moldova, dintre care cca **30,00%** sunt
copii de diferite vârste. (sursa:
<https://data.unhcr.org/>)

Dinamica contingentului de copii din instituțiile de educație timpurie din or. Chișinău din ultimii 5 ani:

Dinamica contingentului de copii din instituțiile școlare din or. Chișinău din ultimii 5 ani:

La data de 22 februarie 2023, în cadrul instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din municipiul Chișinău, sunt încadrați copii de diferite vârste:

- **1480 elevi** refugiați au înscrisi în total (02.02.22-22.02.23) **în școlile** din municipiul Chișinău.- (**558 de elevi** refugiați școlarizați la zi)
- **800 copii** refugiați în total înscrisi **în grădinițele** din municipiul Chișinău.. (**319 de copii** refugiați frecventează la zi)
- **Cca 250 copii** refugiați frecventează centrele de creație, comunitare și de învățământ artistic din Chișinău.
- **800 de copii** refugiați s-au odihnit în taberele de vară municipale.
- **11 copii refugiați** sunt înscrisi în instituțiile municipale de învățământ artistic extrașcolar

Date statistice privind darea în exploatare a edificiilor preșcolare și deschiderea grupelor noi în incinta instituțiilor de educație timpurie, anii 2019-2022

Asigurarea funcționalității eficiente a instituțiilor de învățământ general din municipiu este una din direcțiile prioritare ale Direcției Generale Educație Tineret și Sport a Primăriei municipiului Chișinău.

În scopul satisfacerii ofertei părinților, vizavi de asigurarea cu locuri în instituțiile de educație timpurie în perioada anilor 2019 -2022 au fost deschise și redeschise 127 grupe noi cu capacitate de cca. 3035 locuri.

- 2019 - 60 grupe noi deschise (date în exploatare) în 21 edificii.**
- 2020 - 20 grupe în 12 edificii.**
- 2021 - 19 grupe în 13 instituții.**
- 2022 – 28 grupe în 11 instituții.**

Deschiderea grădinițelor noi anii 2019-prezent

În ciuda tuturor crizelor existente, Primăria Municipiului Chișinău a reușit să deschidă edificii noi de educație timpurie care sunt extrem de solicitate de către locuitorii orașului.

- ❖ **Anul 2019-** IET nr. 155, str. I. Vieru, 5/2- 14 grupe
CELG "Kiril și Metodiu", str. Hajdau, 72 + 4 grupe noi
- ❖ **Anul 2020 -** IET 79, str. Zelinskii 28/7- 6 grupe + 4 grupe noi în 2023

- ❖ **Anul 2022-** LT "Mihail Lomonosov", str. Gh. Madan 93
IET 18, str. I. Creangă, 4/2
- ❖ **Anii 2023-2024-** IET nr.28 - 12 grupe
IET nr.51 - 4 grupe
IET str. Prof. Ion Dumeniuc19- 24 grupe
IET nr.3 Ion Pelivan, 36/1 – 5 grupe
IET nr. 54, Ion Creangă nr. 4. – bloc nou cu 3 grupe

Proiecte mari DGETS propuse pentru anul 2023 privind consolidarea bazei tehnico-materiale, inclusiv proiecte multianuale din anul 2022

- **Liceul Teoretic „Pro Succes”**- Buget total Proiect: 29 milioane de lei.
- **LTPA „Elena Alistar”**- (reparația cantinei)-Buget total Proiect: 8.850.080,00 lei
- **Liceul Vasile Lupu**- Buget total Proiect: 6.327.900,00 lei
- **Complexul Educațional Steam**- Buget total Proiect: 14.900.074,92 lei
- **IPLT Waldorf**- Buget total Proiect: 11.559.997,60 lei
- **Grădinița nr. 125**- Buget total Proiect: 8.771.960,00 lei
- **Grădinița nr. 28**- Buget total Proiect: 41.999.999,92 lei

74.593.692,52 lei- Suma Totală alocată pentru realizarea acestor proiecte.

Încadrarea temporară a copiilor refugiați în instituțiile din municipiul Chișinău

**CONTINUĂ ÎNCADRAREA
TEMPORARĂ ÎN
INSTITUȚIILE
EDUCAȚIONALE DIN
MUNICIPIUL CHIȘINĂU**

a copiilor de vârstă preșcolară și școlară cu
statut de refugiat din Ucraina

Date statistice cu privire la numărul de cereri și încadrarea copiilor în grădinițe din Municipiul Chișinău

Conform datelor oferite de platforma www.egradinita.md, la data de 07.02.2023 sunt înregistrați cu cerere pentru înmatriculare în instituțiile de învățământ preșcolar **8217 copii cu vârsta de 0-2 ani**. Din numărul de copii cu vârsta de 2 ani împliniți (8953 copii) **4443 copii sunt înmatriculați în cele 168 instituții**, ceea ce constituie 50 % din numărul total de cereri.

Astfel, pentru asigurarea oportunității prevăzute în Legea Codul educației al Republicii Moldova, **mai sunt necesare 4510 locuri pentru copii cu 2 ani împliniți**, ceea ce ar constitui 230 grupe noi. Identificarea soluțiilor pentru organizarea grupelor noi și/sau deschiderea de grădinițe, este obiectivul comun, al tuturor actorilor sociali care acționează exclusiv în interesul suprem al copiilor.

Date statistice cu privire la numărul de cereri și încadrarea copiilor refugiați în grădinițe la data de 22.02.2023

- **320 cereri** depuse pentru înscriere temporară de către părinți
- **4 cereri** de către reprezentanți legali depuse pentru înscriere temporară.

Total: Din cele **168 de instituții de învățământ** cu grupe preșcolare din mun. Chișinău, în perioada martie 2022- februarie 2023, în instituții de învățământ din mun. Chișinău sunt încadrați **320 copii** cu vârsta de 2- 7ani

- **164 fete și 156 băieți** refugiaților din Ucraina:

- **2 ani** - 20 copii;
- **3 ani** - 79 copii;
- **4 ani** – 70 copii;
- **5 ani** – 80 copii;
- **6 ani** – 63 copii;
- **7 ani** – 8 copii.

Numărul copiilor înmatriculați în instituțiile de învățământ cu grupe preșcolare per sector.

- sec. **Botanica** - **80 copii** în 17 ÎP, (fete - 46, băieți - 34)
- sec. **Buiucani** - **56 copii** în 9 ÎP, (fete - 32, băieți - 24)
- sec. **Centru** - **52 copii** în 12 ÎP, (fete - 23, băieți - 29)
- sec. **Ciocana** - **35 copii** în 11 ÎP, (fete - 17 băieți - 18)
- sec. **Râșcani** - **97 copii** în 11 ÎP, (fete - 48, băieți - 49)

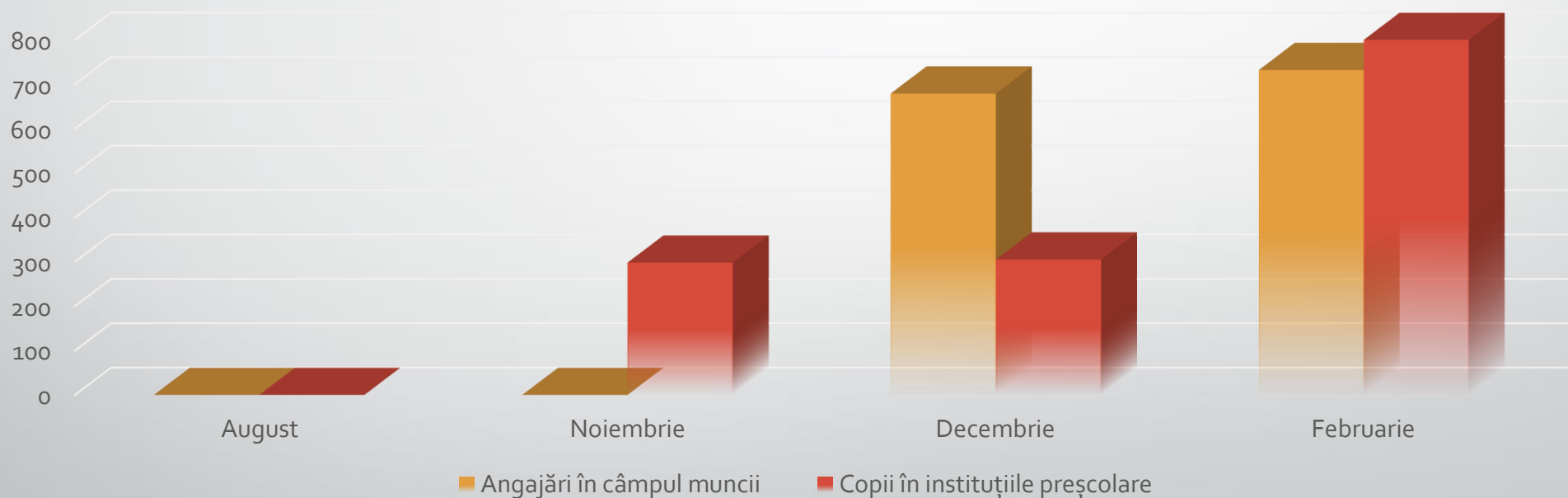
Dezvoltarea și investiția în ofertele educaționale ale Primăriei municipiului Chișinău, ar oferi persoanelor refugiate **posibilitatea integrării și accesarea unor job-uri.**

743 cetățeni ucraineni sunt angajați în mun. Chișinău.

Peste 119 angajatori oferă în prezent circa **1874 locuri** de muncă vacante, disponibile pentru refugiați/te.

Dinamica încadrării copiilor refugiați în cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar, raportată la numărul de angajări a cetățenilor refugiați din Ucraina (perioada august 2022- februarie 2023)

Organizarea alimentației copiilor de vârstă preșcolară din municipiul Chișinău

Bugetul pentru alimentația unui copil care frecventează instituțiile de educație timpurie și căruiia îi sunt asigurate **5 mese pe zi**, constituie cca **40.80 per copil** și cu peste **18.45 lei pentru copiii** din instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal.

„Memorandum de Înțelegere între Municipiul Chișinău și UNICEF Moldova în acordarea asistenței tehnice pentru realizarea drepturilor copiilor și adolescenților în municipiul Chișinău.”

1. Rambursarea cheltuielilor pentru alimentația copiilor refugiați:

- Anul 2022 - **1.250.000** MDL
- Anul 2023 - **3.219.500** MDL

2. **Asigurarea cu materiale didactice jocuri și jucării pentru 38,850 copii de vârstă preșcolară** și instruirea specialiștilor din cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar. În cadrul aceluiași proiect au fost petrecute cursuri de perfecționare pentru **60 de asistenți medicali** din instituțiile de educație timpurie; **32 de bucătari și 180 de asistenți de educator**, în scopul îmbunătățirii calității serviciilor oferite.

- Anul 2022- **4.762.500** MDL
- Anul 2023- **1.293.900** MDL

3. **Organizarea odihnei și întremării copiilor din instituțiile de învățământ general** instituțiile de învățământ general din municipiul Chișinău, inclusiv a copii cu statut de refugiat, pentru perioada estivală 2022. Pe parcursul a 7 săptămâni, în cadrul a 4 instituții de învățământ extrașcolar din municipiu, **3160 copii au beneficiat** de odihnă activă, inclusiv în jur de **400 copii cu statut de refugiat săptămânal**.

În contextul crizei refugiaților, prioritatea echipei Primăriei Municipiului Chișinău a fost de a asigura protecție tuturor copiilor aflați în dificultate

- Serviciul de Asistență Parentală Profesională, inclusiv pentru copii refugiați. **Buget - 2,517,128.72 MDL**
- Serviciul Casa de copii de tip familial, inclusiv pentru copii refugiați. **Buget - 476,163.88 MDL**
- Locuința socială asistată, inclusiv pentru adolescenți refugiați. **Buget - 3,975,930.24 MDL**
- Serviciul social Grădinița creșă pentru copii de la 04 luni - 3 ani, inclusiv pentru beneficiari refugiați. **Buget - 3,110,236.53**
- Serviciul Centrul maternal. **Buget - 4,303,305.70 MDL**
- Serviciul social Centrul de zi pentru copii și familii aflați în situație de risc, inclusiv pentru beneficiarii refugiați. **Buget - 4,683,270.00 MDL**
- Serviciul social pentru copii aflați în situație de stradă, inclusiv pentru copii refugiați. **Buget - 999,939.00 MDL**
- Consolidarea capacităților de comunicare ale DGPDC, inclusiv pentru promovarea drepturilor familiilor cu copii refugiate. **Buget - 876,750.00 MDL**

Deschiderea unei grădinițe noi în cartierul Poșta Veche, sectorul Rîșcani.

Peste **100 de copii frecventează** cele 4 grupe noi deschise. Grădinița a fost deschisă într-un bloc al **Liceului „Mihail Lomonosov”**, renovat în ultimii trei ani de autoritățile municipale.

Din bugetul municipal pentru acest proiect au fost alocați peste **7 milioane de lei**.

Încăperile au fost dotate conform standardelor.

Pentru fiecare grupă au fost prevăzute 5 încăperi: vestiar, sală de grupă, bufet, dormitor, bloc sanitar.

Grădinița deschisă în incinta liceului Liceului „Mihail Lomonosov” este un exemplu elocvent în ce privește Accesul copiilor refugiați în instituțiile preșcolare din Municipiul Chișinău.

- Deschiderea a 4 patru grupe noi cu predare în limba rusă, la ziua de azi atestă prezența a **6 copii ucraineni**, iar numărul de cereri noi pentru înscrierea copiilor venite din partea părinților ucraineni, este de 7- doar în această săptămână.
- Edificiul nou reabilitat și dat în exploatare, a oferit posibilitatea administrației grădiniței să angajeze **4 mame refugiate**. Acestea ocupă funcții precum: îngrijitoare de încăperi, educatoare, profesor de informatică și profesor de muzică.

Exemplu de incluziune socială a refugiaților din Ucraina

Tolpa Inna, educator la grupa cu regim prelungit din cadrul **Liceului „Mihail Lomonosov”**. În Moldova a venit în aprilie, 2022 din orașul Odessa cu fiica și nepoțica sa. Fiica fiind diagnosticată cu epilepsie avea nevoie de medicamente care lipseau în farmaciile orașului.

În prezent locuiește la **Centrul municipal de plasament temporar pentru refugiați „Patria-LukOil”**, activează la Liceul Teoretic „Mihail Lomonosov” și Centrul Comunitar pentru copii și tineret „Andrieș”.

Nepoțica frecventează cercul de dans din cadrul instituției. Dna Tolpa este o persoană foarte creativă și foarte receptivă. La etapa pregătirii grădiniței pentru deschidere, a propus să facă pereții dormitorului mai atractivi și a desenat în fiecare grupă un animăluț pe perete.

Incluziunea copiilor refugiați în cadrul instituțiilor de educație timpurie prin activități:

- Programul de formare privind **”Susținerea incluziunii copiilor refugiați în instituțiile de învățământ din municipiul Chișinău”**;
- Programul de activități educative **”Zilele solidarității”**.
- Conversații cu părinții, realizarea profilului psihologic al copilului;
- Se realizează adaptarea și integrarea copiilor în diferite activități la nivel de grupă, cât și în cadrul evenimentelor desfășurate în instituție.
- Copiii sunt familiarizați cu tradițiile și obiceiurile moldovenești.

Vă mulțumesc pentru atenție!